

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ยาและเวชภัณฑ์มีความสำคัญต่อการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยให้หายหรือบรรเทาจากอาการเจ็บป่วย นอกเหนือจากความสามารถของบุคลากรทางการแพทย์ ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีจำนวนเตียงผู้ป่วยมากกว่า 500 เตียงขึ้นไป และมีจำนวนผู้ป่วยเข้ารับการรักษายาบาลมาก ๆ การจัดการสำรองยาและเวชภัณฑ์ให้มีอยู่พร้อมสรรพสำหรับการใช้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากหากเกิดการขาดแคลนยาหรือเวชภัณฑ์ขณะทำการรักษาผู้ป่วย ผลการรักษาอาจได้ผลไม่ดีหรืออาจมีผลเสียต่อผู้ป่วยอย่างมากก็เป็นได้ ดังนั้น ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่จะมีหน่วยงานที่จัดการเกี่ยวกับเรื่องของการจัดเก็บและสำรองยาและเวชภัณฑ์ ให้เพียงพอต่อการใช้โดยเฉพาะ ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในต่างโรงพยาบาลกัน ในที่นี้จะเรียกชื่อหน่วยดังกล่าวว่า "หน่วยคลังยาและเวชภัณฑ์"

จากหน้าที่ที่จำเป็นต้องจัดการสำรองยา เพื่อสนองความต้องการของการใช้ภายในโรงพยาบาล ทำให้ผู้บริหารคลังยาและเวชภัณฑ์ จำเป็นต้องทราบข้อมูลต่าง ๆ มากมายที่ต้องทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และมีความถูกต้องสูง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาในการจัดการบริหารคลังยาและเวชภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งตัวผู้ปฏิบัติงานเองก็มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องเช่นกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ ข้อมูล การเบิกจ่ายยาและเวชภัณฑ์ ข้อมูลการรับยาและเวชภัณฑ์เข้าคลัง เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้นำการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสมกับคลังยาและเวชภัณฑ์สำหรับโรงพยาบาลขนาดใหญ่ โดยอาศัยขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์ในด้านการประมวลผลที่รวดเร็ว มีความถูกต้องสูง เป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบและพัฒนาระบบดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์

ในการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ระบบสารสนเทศสำหรับคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่" มีวัตถุประสงค์ทอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบการจัดการคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่
2. เพื่อออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ โดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยเน้นในด้านของการจัดเก็บข้อมูล การใช้งานประจำวัน การนำข้อมูลมาประมวลผล เพื่อใช้ในด้านของการบริหาร และสามารถดำเนินงานได้ในลักษณะโต้ตอบทันที (ONLINE-INTERACTIVE)
3. เพื่อพัฒนาระบบตามที่ได้ออกแบบไว้

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำการออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนเตียงมากกว่า 500 เตียงขึ้นไป โดยใช้หน่วยคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นกรณีศึกษา ในการพัฒนาโปรแกรมจะใช้ภาษาโคบอล และใช้ระบบควบคุมการสื่อสาร CICS/VS ภายใต้ระบบปฏิบัติการ OS/VS1 โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ MAINFRAME ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยระบบสารสนเทศสำหรับคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยในการเก็บบันทึกข้อมูลได้ในปริมาณสูง และมีความถูกต้อง รวดเร็ว
2. ช่วยในด้านการรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำรายงานต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว

เร็ว และถูกต้อง

3. ช่วยในด้านการประมวลผลเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารคลังยาและเวชภัณฑ์ให้ได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์
4. ลดหรือขจัดข้อผิดพลาดอันเกิดจากระบบทำด้วยมือ (MANUAL)
5. เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบอื่น ๆ ต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบันของหน่วยคลังยา และเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่
2. ทำการออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับคลังยาและเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่
3. ทำการพัฒนาและทดสอบระบบสารสนเทศที่สร้างขึ้น
4. สรุปผลการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย